

ՀԱՅԸ 5 ՄԻԼԵՏ

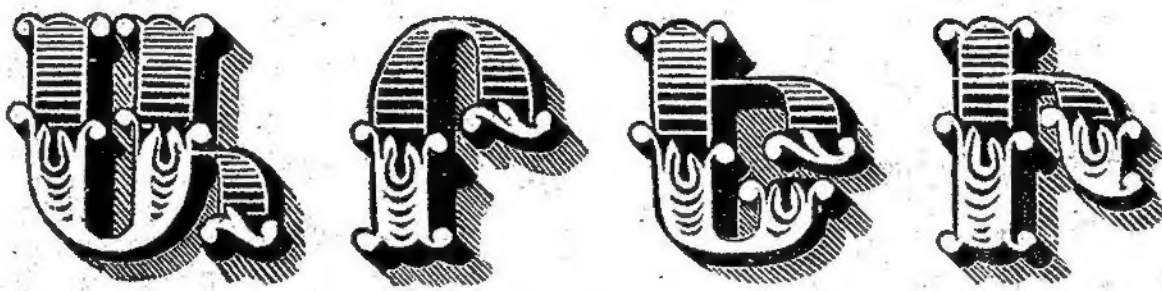
ՔԱՆԱԳԻՆ

Տարեկան Վեցամսեայ

ԵԳԻՊՏՈՍ . . . 2. 80 40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 30. 20 10

ԵՄԵԼԻՆՈՒՄԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳԻՄԵԼ ՏԵՐԵԼԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՈՒՄԵՐՈՒ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԵ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԾԱՐԱԹԵ ԵՐԵԲ ԱՆԳԱՍ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԵԼՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբա Ապրիլ Տարեալ, Թիւ 16

ԱՂԵԲՍԱՆԴՐՈՒ

ՀԱՅԸ

Journal AREV

B. P. № 297

Alexandrie, EGYPT

ՀԱՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԶԵՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ԶԵՆ ՎԵՐԱԴՐԱՅԻՆՈՒՄ

ՏՆՕՐԵԼ-ԽՄԲԱԳՐԱԳԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵԼԱՆ

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Աշխարհի ամենամեծ ազգերը իրարու դէմ ելած կը կռուին այսօր ամենաբաւական աստուծոյ թեմաք, և աշխարհ հեւասպառ կը հետեւի այս կռիւին, որուն արդիւնքը քաղաքակրթութեան քայլ մը առաջ կամ տասը քայլ ետ երթալը պիտի ըլլայ:

Ո՞րն է այս կռիւին խորունկ պատճառը, միւս ամէն պատճառ՝ ճաշերէն մեծ, անոնց ամենուն ծնունդ տուող, ընդհանուր պատճառը:

Պարզապէս սա՝ թէ՛ կային մեծ ազգեր, Գերմանիա և Աւստրիա, որոնք կ'ուզէին իրենց մէջ տկար և պղտիկ ազգերու վրայ իրենց տիրապետութիւնը տարածել, և կային ուրիշ մեծ ազգեր՝ որոնք չէին հանդուրժեր ատոր:

Ազգութեանց սկզբունքն է, որ թե՛ն, որ ժամանակի ընթացքին մեծցած և հասած դորութեան պատկանելի աստիճանի մը, չէր կրնար անպատիւ բռնաբարութիւն և այդ սկզբունքին ոտքի տակ առնուիլն է, որ թե՛ն առաջին անգամ Աւստրիոյ կողմէ Սերպիոյ հանդէպ և երկրորդ անգամ Գերմանիոյ կողմէ հանդէպ Պեճիքիայի, որ իրերու բնական շրջապարսկումով մը, միջոց Ռուսիան, Ֆրանսան և Անգլիան այդ արարքին դէմ ցնդելու, և առաջ բերաւ այս անհեղ համաբաղկումը:

Ասիկա չի նշանակեր հարկաւ թէ սոսկ սկզբունք մը իբրեւ սկզբունք պաշտպանելու համար, կամ միմիայն այլասիրական նկատման ընդ ընդեւա այս մեծ պատերազմը, այլ կը նշանակէ ուրիշ աւելի կարեւոր, դժբաղդեց բան մը, այն թէ՛ հզօրագոյն ազգեր իրենց բազմակիսութեան անբաժան մաս դարձուցած են փոքր ազգերու անկախութեան գոյութեան սկզբունքը, թէ իրենց իսկ ճանաչում համար անհրաժեշտ կը գտնեն յետոյ պաշտպանութիւնը:

Մեր նիւթէն դուրս է այստեղ պարզել թէ ինչու իրենց համար չահաւոր կը գտնեն զայն: Կը բաւականանանք հաստատելով իրողութիւնը՝ որ գերազանցապէս միութարական է բոլոր փոքր ազգութիւններուն համար, ի թիւս որոնց Հայ ազգութիւնը:

Պ. Ս. Սապահ Գիւլեան, իր վերջերս հրատարակած միջնավար Հայաստանի գրքովն մէջ, կը փաստէ բոլոր այն իրաւունքները զորոնք Հայը փոքր ազգութեանց կարգին իր տեղը բռնելու և ակնկալելու համար որ այդ սկզբունքին համաձայն վերաբերուին մեծերը իրեն հանդէպ:

Փոքր բայց մշակութային-կուլտուրական-ազգ մը ըլլալու պայմանը. — Հայը լիովին կը լրացնէ զայն:

Պատմական իրաւունքներ. — Գերմանացիները Հայը դէպքերով ունի անոնցմէ, սկսեալ իր սեփական պատմութեան դրուագներէն մինչև եւրոպական պետութեանց իրարու մէջ կնքած դաշնագիրներով իրեն ճանչցուած իրաւունքները՝ որոնք միշտ դորձադրելի են և ուրիշ ունեւ ժամանակէ աւելի գործադրելի պիտի ըլլան վաղը՝ երբ փոքր ազգութեանց գոյութեան սկզբունքին բռնաբարչեմը Գերմանիան և Աւստրիան՝ այլ եւս ի վիճակի պիտի չըլլան իրենց իօսքը կռող հանդիսացնելու, և ընդհակառակն՝ մինչև հիմա աշխարհի մէջ այդ սկզբունքը պաշտպանած պետութիւնները՝ Անգլիան, Ֆրանսան և Ռուսիան՝ տիրապետող ձայն պիտի ունենան բոլոր նոր կամ հին խնդիրներու, մասնաւորապէս վաղուց առկա ծնացած բայց այլ եւս անպատճառ իր լուծումը պահանջող Արեւելեան Խնդրին լուծման մէջ:

Մենք այդ բոլոր իրաւունքները, և աւելին ալ ունինք, բայց, ինչպէս կը ցուցնէ միջնավար Հայաստանի հեղինակը իր համառօտ բայց հիւսթեղ գործին մէջ, չի բաւեր միայն ունենալ իրաւունքներ, պէտք է նաեւ պատե՛հ ժամանակին, պատե՛հ միջոցներով արժեքներ զանոնք:

Այդ պատե՛հ ժամանակն է այսօր: Իսկով պատե՛հ միջոցներուն, ինչ որ ալ ըլլան և որքան ալ կանխատեսուած և անոնց դորձադրութեանը ձեւաւորուած ըլլայ այսօր, Հայ ազգը ինքն է որ զանոնք պիտի գործադրէ, ամէն բանէ առաջ իր միաբան, միաձոյլ, ամուր հաւատքովը՝ թէ արդարեւ ժամանակը հասած է իր դատին լուծման և թէ ինք պարտական է այդ լուծումին տանող ու իրմէ սպասուած, իրեն թելադրուած բոլոր միջոցները գործադրելու:

ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵԼԱՆ

ՀՆԴԿԱԼԱՅԵՐԸ

Բանկունքն կը գրեն Ռուսահայ թերթերուն թէ անդադն Հայոց եկեղեցւոյն մէջ զանի մը անգամ հանդիսաւոր պատարագ և մաղթանք կատարած են Երեւանի Համաձայնութեան եւ անոնց Դաշնակից պետութեանց բանակներուն յաջողութեանը համար: Նոյնպէս Փետր. 21ին հոգեհանգիստ կատարուած է այն Անգլիացի, Ռուս, Գերմանացի, Պիւրիցացի, Սերպ, Հայ զինուորներուն համար որոնք արդարութեան և իրաւունքի պատերազմին մէջ ինկած են ներսառալու: Դարձեալ կ'իմացնեն նոյն քաղաքէն թէ Armenian Relief Fund (Հայկական նպատակ հիմնադրամ) անուանով հանգանակութեան մը ձեւաւորուած է և մինչև մարտի սկիզբը հանգանակուած է արդէն 3600 րուբլի:

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Տարսանիքի մէջ

Բերդեում ուսանողներ

Լոնտոն, 15 Մայիս. — Հինգշաբթի ամբողջ օրը, ատուան ժամը 3ին սկսեալ, Տարսանիքի բերդեում ուսանողներուն անդադատ շաբաթակաւեցաւ: Զորքեր ցամաք հանուեցան որոնք քաղցին Գաղաթիւնի վրայ, գրաւեցին յաւաքապահներու խառնատները որոնք թուրք զինակներով լցուած էին:

Հինգշաբթի, 13 Մայիս, խիստ բուռն կռիւներ տեղի ունեցան Դաշնակիցներուն և Թուրք զինակներուն միջև: Ընդհարումները տեւեցին ամբողջ վեց ժամ և վերջացան Դաշնակիցներու յաղթանակով, որոնք յաջողեցան թուրքերը վանել իրենց խառնատներէն: Բրիթիշայի չրմանին մէջ, և տիրեցին մերձաւոր լեռնաշղթաներուն, ուր խառնատներ պահելով ամրացան:

Աթենքէն հեռագիրներ կ'իմացնեն թէ Լիմնոսի եւ Թէնէդոսի մէջ Դաշնակիցները խիստ մեծ զինուորական պատրաստութիւններ կը անեն: Տարսանիքի գործողութիւնները յաջողեցան համար Այս նպատակաւ բազմաթիւ օդանավներ կ'օդանան:

Խոսալիոյ տագնապը

Հոռմ, 17. — Մեծանաղէս ցոյց մը տեղի ունեցաւ երեկ իրիկուն ի նպատակ պատերազմի ծուցարանները, Դաշնակիցներու զօրակներուն հետեւն ուղղուեցան դէպի պատերազմական պատճառներուն և Պ. Սալանտրայի բնակարանը: Տպաւորի տեսարաններ պարզուեցան թաղանորթին պալատին և արտաքին գործոց նախարարութեան առջև: Նախարարատան պատուհանները և պատերազմները բազմութեամբ լցուած էին որոնք ետնդետա կը ծախաւաբէին ցուցարանները: Նոյնպէս ցոյցեր տեղի ունեցան Նաբոլի եւ Զենովա:

Աւստրիական խոցումներ

Թրիեսթի մէջ կրկնուող ցոյց մը կատարեցին կառավարչական պալատին առջև ոտովհանութիւնը զանոնք ցըրուեց տուրիի եւ բնակիչներ հարուածներով:

47 կրկնուող սպանուեցան և երեք հարիւր ալ վերաւորուեցան:

ՄԻՍՏԵՐՈ

ՊԱՏՈՒՄԵՐ

Մեծ դժբաղդութիւն մը պատահած է Գերմանացիներուն, գիտէ՞ք: Կառավարութիւնը սկսած է ատրիանաբար ու մէթրոի կերպով բնակիչն ընել Գերմանիոյ բոլոր խողերը:

Ինչ է պատճառը, պիտի հարցնէք, այսպիսի բարբարոս, անտրոպոլոգիական, ըսե՛ք բարբ, հակազգային անօրինութեան մը: Պատճառը սա է, առաջ, որ այս բարբ անպատեհները կատարի մրցակցութիւն մը կը մղեն Գերմանացիներուն դէմ իբր գետնախնձորի մեծ սպառնիչներ: Այո՛, Գերմանացիները եւ խողերը, ի միջի այլոց ամ բանով կը նմանին իրարուն՝ որ հաւատարմապէս սիրահար են գետնախնձորի: Եւ օրովհետեւ ալ իրի պակասութիւն կայ, գետնախնձորը առաջնակարգ կարեւորութիւն ստացած է իբր անդեղէն: Եւ որպէս զի գետնախնձորի սով չի պատահի, Գերման կառավարութիւնը վճարած է հեռագիտէ մէջ տեղէն վերցնել այդ չորքտանի մրցակիցները: Եւ Գերմանացիք տխուր են, անհուճեցն տխուր: Մտածե՛ք ան-

Արեւմտեան ձակաւորներ

Շաբաթների մէջ մեծ յաջողութիւն

Բախիւ, 16. — Երեւանի զինուոր մը կը յայտնէ թէ երեկ իրիկուն Սթրիսթրէթի մէջ գերմանական չորքտը յարձակում մը ետ մղուեցաւ: Զինուորը կ'ըսէ նաեւ թէ անգլիական յաջողութիւնը լուրջ պարտութիւն մըն է Գերմանացի համար: Կը մասնաշուռի նաեւ որ Արաթի հիւսիսկողմի կռիւները գրեթէ զրոյստ պայքարի վերածուեցան այն յարձակմանը հետեւանքով զոր Ֆրանսացիք կատարեցին իր ճակատ մը ամրացնելու համար:

Շաբաթների մէջ վեր-սիւր-Թուրայի առջև Գերմանացիք ետ մղուեցան: Շաբաթ իրիկուն, փրանսական առաջին գիծին ետին Գերմանացիք ակաւն մը պայքարեցին, որմէ անմիջապէս ետք գերմանական 8 շուկա յարձակեցան և յաջողեցան մեր մէջ յենակետը գրաւել: Բայց չորիւ երկու սուխուտը հալած յարձակումներու և ուղղաճիւղի թեւ մեր գիւղերուն ամբողջութիւնը վերադարձեցին և գերմանացիք մեծ ջարդ մը տուին: Հազարէ աւելի զինակներ գտնուեցան խառնատներուն մէջ, Ասիէ դատ 377 զինք բռնուեցան, որոնց 12ը սպայ:

Գերմանիոյ պատասխանը

Լոնտոն, 16. — Կ'ըսուի թէ Միացեալ Նահանգացի կողմէ Գերմանիոյ առեր-ուած բողոքներին պատասխանուած է առաջարկելով որ վէճը իրաւարար ատեմանի մը յանձնուի աւելցնելով որ ասիկա միակ միջոցն է ինչորի կ'զարգանա թիւնը երեւան հանելու:

Պօլսոյ փոսակը

Լոնտոն, 16. — Միաց. Նահանգացի զեռպանը համոզած է Էնվեր փաշան որ չուզէ Գոլսեմեի Ֆրանս. և Անգլ. երկրաստորները կ'ելկալուի թերակղզի զինք զիկու: Իր որոշման վրայ: Էնվեր փաշա ետ առաւ իր առած հրամանը և ետ դարձուց փոխադրանքով մը կ'ելկալու զրկուած երկրաստորները, որոնք հոն հասնելէ ետք Գոլս վերադարձան:

Ինչպէս ո՛ր է ջրիտոնեայ, րաւա ցեղ չէ եղած երբեք Տահկաստանի մէջ: Կառիւն էր անպատիւ կերպով և առանց ո՛ր է խղճի խայթի խոչտանգել, կողոպտել ու խողխողել անհաւատները, կեանք ունեւրը, բայց զպիւ մէջ մազին իսկ շունչը, այդ հաւատարմի կենդանիներուն: Ինչ քսանելի ունի:

Թերեւս ուրիշ բանի մէջ պէտք չէ փնտռել բացատրութիւնը այն խորունկ անտրոպոլոգիականութեան զոր ժէօն. Թերեւրերը կը վայելեն՝ ձեր ու բարեպաշտ Օսմանցիներուն ջուլ, բայց եթէ՛ այս խեղճ անասուններուն պաշտօնական ջարդին մէջ: Ս. շատ կը վախճամ որ Գերման կատաւարութիւնը միեւնոյն ժողովրդային զայրոյթն ու հակակրօնութիւնը կը հրաւիրէ իր վրայ՝ Գերմանիոյ խողերը մահուան դատապարտած ըլլալուն համար: . . .

Որովհետեւ խողը այնքան մեծ տեղ կը գրաւէ Գերմանացիին կեանքին ու . . . սիրտին մէջ Գիտուար պիտի ըլլար երեւակայն մէկ առանց միւսին: Այդ վտանգի եղբայրը՝ ուռած վարդազոյն միւսով և ճարպով՝ արժանաւոր ընկերն է — kamarad — այն բարձր էակին որ նոյնքան ուռած է ճարպով ու նաեւ գաւրջուրով, Վոլաւոստայով և յանձնապատասխանութեամբ:

Խողը այն գեր-կենդանին է որ կը վայել ինքզինքը գեր-մարդ (surhomme) զաւանդ Գերմանացիին . . . Զաւազանքութիւն և հայեցողութիւն չի պիտի ըլլար ըսել որ Գերմանացիին խորհող . . . խող մըն է (ներողութիւն, ո՛վ Բաւալ): Վարդազոյն, պարարտ, խոշոր, խոժոռ, խաւոյող, միտաբան խողը այնքան կը նմանի գերմանիկ քաղցնիին, որ ասիկա չէր կրնար: Ինչ բարեկամանալ, չի մտերմանալ անոր հետ: Եւ անասունը տակաւին սիրելի է իրեն այն բոլոր բանի, համեղ և անորոշաբար բաներուն համար որոնց անպատճառ ծնողն է, — Ժամպոն, երբիկ և ուրիշ այս կարգի delicatessen-ներ՝ ինչպէս կ'ըսեն իրենք — որոնք կ'ըն չըլլային համարաւոր choucroute-ը չի պիտի ուտուէր և ոչ ալ հրաշակաւոր գարեջուրը՝ խմուէր: . . . Ի մի բան՝ գերազանցապէս ազգային անասունն է խողը (կուլտուրային) (kultur) խորհրդանշական կենդանին: . . .

Եւ ըսածս չփաղանցու թիւն չէ: Քաղաքիս Ֆրանսական պաղարին մէջ հին զարկը խոտուն-ճաշարան մը կայ զոր վաւ կը ճանչնան գերմանական ամսան գարեջուրի եւ խողեղէնի անպատեհները: . . . Օտեան բարեկամ ևս՝ երբեմն կ'երթայինք հոն ի խողի վերա-յիշեալ բաներուն: . . . Անոնք որ այցելած են այդ ճաշարանը՝ որուն Գերմանացիք տեղը սխալեցնելու ատեման կը նմանին խողի մը և կ'ըսայ իբր կենդանի քաղցնա ծառայել իր խանութին — հաճոյք ունեցած են զիտուել խիստ թելադրական եւ նշանակալից տեսարան մը: Հոն տեսած են երկու պատկերներ որոնք սրտին պատերը կը դարձարեն: Մին, գուլակիցներ հարկաւ, կը ներկայացնէ Գերման Պետական մեծ մարդը, Կայսրութեան հիմնադիրը, Նոյն ինքն Պիլմարք իշխանը: Գերմանի պատին վրայ, Պիլմարքը հեւ ճակատ ճակատի, կախուած է պատերէն: . . . գուլակիցէ՛ք նայել ուրու, ինչ բանն: . . . Ինչ բանի պիտի ըլլայ, տէ՛ր Աստուած: Հոյսկապ, փոռու խողի մը, խողի մը որուն նմանը Գերմանիոյ մէջ միայն կարելի է գրանշալ: . . . Կ'ուզէ՛ք հաւատացէ՛ք կ'ուզէ՛ք մի՛ հաւատացէ՛ք ըսածիս: Նոյնիսկ գերմանիոյ ամենէն մեծ մարդուն՝ Պիլմարքի՛ դէմը, այս խողը խորխոր ու պատկառազուր կերպարանք մը ունի, և կեցուածք մը որ զուրկ չէ տեսակ մը վեհութենէ: . . . Այս խողը կը թափ կատար-

Մասնաւորապէս, կ'ընէ. Լորտ Գրօ-
մէր, օսմանցի Հայերը, Սուրիացիները
Հրէաները բոլորովին շահուած են Ֆը-
րանցօ-անցլիական դատին, եւ. ամեն
դէմ ասունած ամէն ճանդական կամ ան-
շնչապատ միջոց թէ՛ անուղար պիտի ըլ-
լար թէ անգղապագիտական

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ս. Առաջնորդ Հայրը շարժ Երեկոյ
Գահիրէէն հոս հասաւ եւ կերակրի առաւօտ
նախադանգ եկեղեցական արարողու-
թեանց:

Կարմիր Խաչի Տիկնանց Յանձնա-
խումբը մօտեցաւ Երեկոյն Երեկոյն
մը պիտի կազմակերպէ քաղաքի թա-
ղաներէն՝ Թէպէրը Մոսկովի մէջ:
Ինչպէս կը լսենք, մինչեւ հիմա 400 կը-
տորէ աւելի ճեղմակեղէններ պատրաս-
տուած են, որոնք առաջին առթիւ Կով-
կաս պիտի տրուի զրկուին Հայաստանի մէջ
կուռող հայ կամուրջ դռնակներու վերա-
ւորեալներուն բաժնետէլու համար:

Կաճ Բարձրագոյն Կարգի Արքեպի-
սկոս Երեկոյն Երեկոյն Երեկոյն
յաջողութեամբ, կը նախադանգէ Ս. Ա-
ռաջնորդը: Ընտրեալ բազմութիւն մը
փութացած էր իր ներկայութեամբ քա-
ղաքի հանդէսը:

Ընդ. Հանգանակութիւն

Ի նպաստ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴՈՐՈՒՆ

Բ. ՅՈՒՅԱԿ ԳԱՀԻՐԵԻ

Փոխադրեալ	64,350
Իւրաքանչեւ Շարժեալ	
Տեղադր. Բ. Թոթովանեան	500
Գ. Թարաքեան	500
Պ. Խաչատուրեան	200
Դաշնակեան Նղբ.	100
Պ. Մալուխեան	50

Հեղուակեալ

Տեղադր. X (Ա. մասնաճար)	50
Պ. Ա.	40
Ծաղիկ Պոզիկեան, Ղ. Միւր,	
Ո. Սարգեան (Ա. մասնաճար-	60
ներ) 20 ակահեւ	
Մալուխ (Ա. մասնաճար)	10

Միջ-Կարմին

Տեղադր. Հարաւ Աղապեան (Տարեկ)	2,400
Դր. Սարաքեան	300
Օր. Սարաքեան	180
Միւրաք Աղապեան	120
Դր. Նարեքեան	120
Պետրոս Սարաքեան, Երեկոյն	
Նազիկեան, Ստեփան Զէտէլ-	
եան, Միւրաք Պալեան՝ տարե-	
կան 60 ակահեւ	240

Սիւնպիսիակեան

Տեղադր. Ս. Յ. Զեւրեւեան	195

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ն. Բ. Սուրբանի մօտեցաւ Աղե-
սանդրի Գալուստ Կոնստ. Սուրբանիկան
Պահակազօրքը առաջաց, հոս հասած մօ-
տէկ մասը Բաւ է թիւի եւ միւս մասը
էլ Մալուխի պալատը տեղադրուած է:
Վերջին թիւը կը հաղորդէ թէ Ն.
Բաւրեւիկեան ամբարն եղանակը պիտի
անցնէ փոխ ի փոխ այդ երկու պալատ-
ներուն մէջ, եւ ոչ թէ միմիայն Բաւ է
Թիւի պալատը:

Բրիտանական ներկայացուցիչ Սըր Հ.
Մաք Մահոն ուրախ գիշեր մասնաւոր
կատարուողով Արեւել մեկնեցաւ ուր
ժամանակ յաջորդ առաւ Ժամը 6 Ժն:

Երկու ժամ կատարուեցին մէջ միմի-
կեան՝ այցելեց կատարուեցաւ ուր ըն-
դունեցաւ զինուորական պատիւներով:
Այնտեղ ընդունեց իւլեմաները, բարձ-
րատեման պաշտօնատարները եւ երե-
ւելները:

Յետոյ այցելեց զպրոցները եւ հի-
ւանդանոցները:

Գէտ օրէ վերջ Ասիոյ մեկնեցաւ
զէպի Միւրի:

Երախտաւորները. — Վերջերս քա-

Սուրբանի	
Տեղադր. Վահէ Զէրբանեան	200
Սո. Միւրիքեան	50
Սերուքեան Արապ	30

Միւրիքեան

Տեղադր. Ոմ (Կ. Գ. Բ.)	200
Ոմ (Յ. Շ.)	100
» (Պ. Մ.)	50
» (Զ. Մ.)	50
Costi Apostolidis	100
Ոմ (Վ. Գ. Բ.), Գրեգոր Նալ-	
պանտեան, Costi Roussas, N.	
Vassilopoulos, D. Mestzis 50ա-	
կահեւ	250
Արմ. Պոնտապեան	30
N. Totzilis,	25
G. Vlahlis	20
N. Stépanides	20
» (Շ. Զ.)	15
» (Ե. Մ.)	10
Yanni Yousseph	10

Բոն-Սուրբանի

Տեղադր. Լուսաւոր Խաչատուրեան	60
Տիկ. Յարաք Լ.	40

Թափեալ

Տեղադր. Կարապետ Անդրանիկեան	500
Նշան Միւրիքեան	400
Միւրիք Տէր Յովհաննէսեան	200
Բարթոլ Պարտապեան	100
Սարգիս Յովսէփեան	100
Եղեղեմեան	50

Հարաւի (Հապէշիստան) Հայ
զաղուծէն՝ ձեռամբ Տիւր Նի-
կոյոս Գալուստեան

Դաւաք 76,208.7

ՊԱՇՏՊԱՆԱՆ ՍԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէի Առաջնորդարանին

Ազգ. Առաջնորդարանի պէտք ունի
Ընդ. Տեղադր. մը, որ գիտնայ քաղ-
կապը, գրէ ու խօսի հայերէն եւ
ֆրանսերէն, եւ խօսի արաբերէն. որ
ունենայ հաւոյնդուութիւն եւ փորձառու-
թիւն օրէնսդրական, հաշուական, եւ
զային, կառավարական եւ տեղաբնակ
զորքերու, հանդիմ վարչական կարողու-
թեամբ եւ տեղական պայմաններու հըմ-
տութեամբ:

Թեկնածուք մինչեւ ներկայ ամսոյ
վերջին օրը պէտք է դիմեն մեզ, ապա-
հովազեալ նամակով, հաղորդելով նոյն
առեւ կենսագրական մանրամասն տեղե-
կութիւններ:

Առաջնորդ Հայոց Եղեղեմեան
Թորգոմ Նպս.

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Պաշտպան մէջ հազար վեցհարիւր քիւն հա-
շիւ երեւան հանուած ըլլաւուն հետե-
ւանքով՝ քանի մը Երեկոյններ, որոնք
այս գործին մէջ մաս ունենին, հրաւեր
ստացան մեկնելու Երեկոյններ: Ոստի-
կանութեան կողմէ հիւպատոսարաննե-
րուն հետ համաձայնութեամբ որոշուած
պայմանաժամի մը մէջ: Եթէ չհաջա-
ղեն այս հրամանին, մաքախոյսները
տեղական դատարանին պիտի յանձնուին
եւ իրենց պատիժը լրացնելէ ետք երկրէն
պիտի արտաքսուին:

Տեղական դատարանը երեք տար-
ուան տաժանակիր աշխատութեան դա-
տապարտեց Ապաշի Բիւրաքի անուն մէջ
որ զանազան ծանրապէս վերաւորած էր
ուրիշ արար մը:

Դատարանը նոյնպէս երկու տար-
ուան տաժանակիր աշխատութեան դա-
տապարտեց Մուրաթի Գատաւեան՝ գող-
ութեան պատճառով:

ԱՐԵՒԻ Եղեղեմեանի միակ հայաքերթն

է որ օրը օրին կը հրաւարակէ ՀԱՅ-

ԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԴՈՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ.

ՄԻՈՒԹԵԱՆ կեանքն ու գործը:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Արեւմտեան Ժակապեան

Բարեկ, 15 Մայիս. — Երեկոյն
զեկոյց մը կը ծանուցանէ որ թշնամին
լաւիշակեցինք Իփրի հիւսիսակողմը եւ
բազմաթիւ խրամատներ գրաւեցինք Հէթ
Սաւի առջեւ, ինչպէս նաեւ Սթիւդիէթի
մէջ մասը: Գրաւեցինք 3 միլիոնէ 500
500 զինուոր զերի բռնեցինք: Պատե-
րազմը կը շարունակուի Արաւի հիւսի-
սակողմը եւ մենք կը շարունակենք յա-
ռաշխաւ:

Գարաւսի գրաւումը

Բարեկ, 15. — Մամուլի Դիւանը կը
հաղորդէ Գարաւսի գրաւման պաշա-
տական նկարագրութիւնը, որ Արթուր
մեր բանակներուն ամենափայլուն յա-
ջողութիւններէն մին եղաւ եւ մեր ձեռ-
քը թողուց երկու հազար զերի, բազմա-
թիւ ռազմանիւթերով:

Գարաւսի մեր զինուոր մէջտեղ
մտած փոխգնդաւոր անկիւն մ'էր եւ Գե-
րմանացիներէն անարկուրէն պաշտառ-
ուած էր: Խրամատներու չորս զիւր կը
պաշտպանէին գիւղը որուն ամէն մէկ
փողոցը եւ ամէն մէկ տունը նոյնպէս
ամրացած էին մասանէ մասան ստորեկ-
եայ անցքերով: Պարտէզները թնդանոթ-
ներուն ամէն տեսակը կը պարունակէին
եւ բազմաթիւ միլիոնէ 500 զինուոր
խուճերն պաշտպանութիւնը կ'ապահո-
վէին, որուն հրամանատարն էր զօրա-
ւար մը, եւ բաղկացած էր հետեւա-
կազմերէ չորս զոտաբաժնիներէ եւ ամ-
բայէն չորս զին զինուորներէ: Գարաւս
ման նշանը արուեստ Մայիս Երեւ, սոս-
կալի թնթանութեամբ մը յետոյ, որ
թշնամին ողողէ 20 հազար ռուսնե-
րով: Կուր շարունակուեցաւ անընդհատ
է օր մեր զինուորներուն միջ զաջողու-
թեամբ: Երբոր օրուան երկուրէն,
թշնամին այն օրերը որոնք գիւղին
հարաւային կողմը եւ կիսընդ կը պաշ-
պանէին, ամբողջութեամբ անձնատու-
րեալ հազարէ աւելի զինուոր, սպանե-
րով եւ զնպաստով մը թեւերէն բարձ-
րացուցած եւ թաշկինակներ երկրեցնելով
քամարաւ զնկերը կը պոսային, մերին
ներուն հեղեղան աշտերուն տակ:

Շատեր իրենց տալուորութիւնը կը
յայտնէին մեր յարձակման մասին. Եր-
կու քանի մէջ կ'ամփոփուէին ատիւլա,
«ձեր կրակը այնքան թուաբանական
կերպով ճիշդ էր եւ ձեր հետեւակները
այնքան շուտով հասան, որ կարող չե-
ինք զիմանալ» Այս պատիւը փառքով
կը պոսակէ մեր զինուորները, որոնք յին
զարաքէ զիտելէ անձնատուր կողմ այս
բազմաթիւ հոտը:

Վերջապէս 12 Մայիսին, վերջին յար-
ձակում մը մեզ տէր կը դարձունէ զի-
քերուն ամբողջութեամբ, հակառակ Դե-
մանացիներու յռահաւա ջանքերուն, ո-
րոնք կը ուրակոծեն մեր ձեռքը ինկած
իրենց իսկ շրջուն հիւսիսակողմէն, սպաննելով
այսպէս իրենց վերաւորեալ-
ները:

Կրտսեանց այլեւս հոշակել մեր աւա-
րը, թնդանոթներ, խորտակեցինք, հը-
րացանք, զնպակներ, հետաձայնի զօր-
ծիւներ եւ այցելել ինչ որ Գարաւսի
գիւղը կը կոչուէր եւ ինչ որ այլեւս
աւերակներու կոյտ մ'է:

— Լա Պասաէի հիւսիսակողմը
Անգլիական բանակները գրաւեցին
այս գիւղեր բազմաթիւ գերմանական
խրամատներ: Լա-Միթի հարաւ. եւ
արեւել. զառիւղալներուն վրայ
ձեռքի ռուսներով մղուած կատաղի
կռիւ մը գիւրացուց մեզ յառաջ-
խաղացումը:

Նէսովի Սէն Վաստի մէջ գիւ-
ղին հիւսիսային մասին գրաւումը
ամբողջացուցինք:

Բոնթ-ա-մուսոնի հիւսիսարեւմա-
տան կողմէ Պուա լը Բուէթի կից
դաշտին մէջ 50 զերի բռնեցինք ո-
րոնց մէջ սպայ մը կար:

Տարտանելի մէջ

Աթէնք, 16. — Թուրքերուն Տարտա-
նելի մէջ ունեցած կորուստները կը
հաշուուին 55 հազար մարդ որոնցմէ 40
հազար վերաւորեալ:

Լոնտոն, 13. — «Տէյլի Գրոնի-
քը» Տարտանելի թղթակիցը կը
հետազօրէ թէ այս վերջին օրերս
Դաշնակից մարտանաւերը բուռն
կերպով կը ուրակոծեն ասիական
եղերը: Թնդանոթ մագուլթեան ուղ-
ղութեան փոփոխումը կը յայտնէ
թէ թշնամին Գիւրեքը փոխուած
են: Անտառափոխ բարձրութեանց
չուրջ տեղի ունեցող կռիւը, Դաշ-
նակիցներուն համար յաջողութեամբ
կը շարունակուի:

Անցեալ շաբաթ օր մարտանա-
ւերը սասակօրէն ուրակոծեցին Բի-
րիթիայի ետեւ Թուրքերու գիւրեքը:
Նեղուցին ներքին ամրութիւն-
ներուն ուրակոծումը նոյնպէս կը
շարունակուի:

Երկուշաբթի օր Դաշնակից բա-
նակներուն գիւրեքը զգալապէս
բարձրացած էին: «Վուլի Ելիզապէթ»
անգլ. արեթիւթը անընդհատ կը
ուրակոծէր Դաշնակիցի եւ Նազա-
րի բերդերը, սքանչելի ճշգու-
թեամբ մը եւ մեծ աւերներ գոր-
ծելով:

Նապարայի ամրութեանց շատ
մօտերը ինկած ռուս մը ահեղ
պայթում մը առաջ բերաւ: Բայց
կ'երեւայ թէ Նեղուցին արեւմտեան
կողմի գիւրեքը շատ զօրաւոր են:

Յեղափոխութիւն

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ՄԷՋ

Մատրիս 16. — Լիզպոնէն կը հե-
ռադրեն թէ, Փորթուկալի մէջ պատմա-
րական շարժում մը ծագած ըլլալով, նաեւ
տարածք քաղաք ուրակոծեց եւ կարե-
ւոր վնասներ պատճառեց: Վասի Կամա
յաճանաւին հրամանատարը սպաննուած
է: Լիզպոնի պահակազօրքը շարժումին
չմասնակցեցաւ:

Մատրիս 15. — Մանր գէպեր տե-
ղի կ'ունենան Բորթուկալի Լիզպոն,
Բորթո եւ Գորիպա քաղաքներուն մէջ
Համայնապետութիւն (դոմին) յայտա-
բարեւեցաւ Լիզպոնի մէջ:

Իտալիոյ տագնապը

ԵՐԵՒԱՆԻ ԶԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԳԱՏՈՒԱԾ

Հոռի, 15. — Զայապուց յայտնու-
թիւն մը երեւան եկաւ որուն համաձայն
Իտալիա շարժել մը ի վեր երբեք Զի-
նակցութիւնը լքած է:

Հոռի, 15. — Վերջին հետադիւրներու
համաձայն Պ. Զիւրիթի մեղքնայու-
թիւններն են որ առաջ բերած են նա-
խարարական տագնապը եւ երկիրը տակ-
նուկրայութեամբ մասնաւոր Զինակցու-
թեան պատասխան՝ Իտալիոյ կողմէն
քայլ մըն է զէպի մասնակցութիւն պա-
տերազմին:

Հոռի, 15. — Տաղմապը ցարդ ո եւ է
լուծման յանգեցաւ: Ինպատու միջա-
մտութեան ցոյցներ կը շարունակուին
զայտնական զեկոյց մը կը ծանու-
նուցանէ թէ Թաղաւորը խորհրդակցու-
թեան հրաւերած է Մառաքան, Գար-
քանոն եւ Սալանտարն:

Հոռի, 15. — Կարեւոր շրջաբերակա-
նով մը որ երեւցաւ այսօր, Սալանտա-
րա հրամանները տուաւ: Նախադաշնա-
ներուն, յանձնարարելով անոնց ի պա-
հանջի հարկին զինուորական իշխանու-
թիւններուն փոխարեւը հանրային պաշ-
տօնները եւ անոնց յանձնել նաեւ իսա-

ղազութեան պահպանման հոգը: Մ. Մա-
լանտարա վճռապէս որոշած է կարգ կա-
նոնը պահպանել եւ օտարականները յար-
գել տալ:

Հոռի, 16. — Թրեպուռայի կ'ընէ որ
Սալանտարի նախարարութիւնը ամփո-
փոխ կերպով պիտի ներկայանայ Երեւնի,
Ժողովոյ:

Բարեկ, 16. — Գերմանիոյ մէջ
օրուան կարծիքը Իտալիոյ տագնա-
պին մասին այն է որ՝ կամ Աւրա-
տիոյ գէմ-պատերազմ պիտի յայ-
տարարուի եւ կամ Գաղաքային պա-
տերազմ պիտի ծագի: Գերմանացիք
հրապարակաւ կը պարզեն իրենց ա-
տելութիւնը Իտալիոյ գէմ- Բ.

Միացեալ Նահանգներ Գերմանիա

Նիւ-Եորք, 14. — Միացեալ Նա-
հանգաց կողմէ Գերմանիոյ զրկուած
ծանուցադիրը ընդհանուր հաւանու-
թեան կ'արժանանայ: Ծանուցադիրը
կը յայտնէ թէ Ամերիկա հաստատ
կերպով բայց առանց կանխակալ
դատողութեան կ'ըստատէ Գերմա-
նիոյ պատասխանին:

Գերմանիայէն կախում ունի
խաղաղութիւնը կամ պատերազմը:

Գոսպարեմ Բազաւորը

Յունական Լիւպատտարանը հեռա-
գիր մը ստացած է որուն համաձայն
Բազաւորին չեւորը կէս օրէն վերջ
սասականաւոր՝ 39 աստիճանի բարձրա-
ցած է:

ՊՈԼԻՍԸ ԻՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻ

Տէտեպալ 5 Մայիս. — Թուրք-
քերը, որ կասկած չունին այլեւս
Տարտանելի գէմ Դաշնակիցներուն
կողմէ երկարօրէն պատրաստուած
յարձակման յաջողութեանը մասին,
էնվէր փաշայի պնդումներուն վրայ
Պոլսոյ պաշտպանութեան յատակու-
գիծը պատրաստած են: Մայիսը, քա-
ղաքը բարձրաթիւ շրջանակներու
բաժնուած է, որոնք հեռաձայնով
իրարու միացած են: 23000 կան-
նուոր զօրք բաժնուած են այս
շրջանակներուն մէջ: Իշխանաց կղզի-
ներուն եւ Պոլսոյ շուրջ գտնուած
բոլոր թնդանոթները՝ Վասիլորը,
Տարտանելը եւ Իզմիրը ամրացնելու
համար վերցուած ըլլալով, որոշ-
ուած է որ մայրաքաղաքին պաշտա-
պանութիւնը հրացանով եւ պոմպա-
յով ըլլալ: Պոլսոյ Ժողովուրդը պի-
տի մարտակից այս պաշտպանութեան
գործին: Այս նպատակաւ 1885 45
տարեկան ամէն մարդ զէնքի տակ
պիտի կոչուի, անմիջապէս որ Դաշ-
նակիցները Պոլսոյ առջեւ երեւան:

Պոլսոյ Ժողովուրդին կէսը քրիս-
տոնեայնեք եւ հրեայնեք բաղկա-
ցած ըլլալով, երկուստեք թուր-
քերուն պաշտպանութեան այս ծրա-
գիրը խաբուսիկ է, ինչպէս իրենց
բոլոր ծրագիրները որ առկէ առաջ
փորձեցին, իրօք ա

